

Lehdistötiedote

Luxemburg, 11. syyskuuta 2018

Ilman pilaantuminen: tarkastajat katsovat, että EU:n kansalaisten terveyttä ei edelleenkään suojella riittävästi

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen uuden kertomuksen mukaan EU:n toimet ihmisten terveyden suojelemiseksi ilman pilaantumiselta eivät ole tuottaneet odotettua vaikutusta. Ilman pilaantuminen aiheuttaa EU:ssa vuosittain noin 400 000 ennenaikaista kuolemaa ja terveyteen liittyvät satojen miljardien eurojen ulkoiset kustannukset. Tarkastajat kuitenkin varoittavat, että nämä merkittävät inhimilliset ja taloudelliset kustannukset eivät vielä ole heijastuneet riittäviksi EU:n laajuisiksi toimiksi. Tarkastajat lisäävät, että hiukkasista, typpidioksidista ja alailmakehän otsonista johtuva ilman pilaantuminen aiheuttaa suurimman osan ennenaikaisista kuolemista. Niille altistuvat erityisesti kaupunkialueilla asuvat ihmiset.

Vuonna 2008 annettu ilmanlaatua koskeva direktiivi on ilman puhtautta koskevan EU:n politiikan kulmakivi, koska siinä asetetaan laatuvaatimukset ilman epäpuhtauksien pitoisuuksille. Tarkastajat arvioivat direktiivin suunnittelua, sen täytäntöönpanon vaikuttavuutta jäsenvaltioissa sekä seurantaa ja täytäntöönpanon valvontaa komissiossa. Tarkastajat arvioivat myös, otettiinkö ilmanlaatu riittävässä määrin huomioon muissa EU:n toimintapolitiikoissa ja tuettiin sitä EU:n varoin. He arvioivat niin ikään, onko suurelle yleisölle tiedotettu hyvin ilmanlaatuun liittyvistä kysymyksistä.

“Ilmanlaatu on suurin terveyteen vaikuttava ympäristöriski Euroopan unionissa”, toteaa kertomuksesta vastaava Euroopan tilintarkastustuomioistuimen jäsen Janusz Wojciechowski. “EU:n toimintapolitiikoilla on viime vuosikymmeninä edistetty päästöjen vähentämistä, mutta ilmanlaatu ei ole parantunut samaan tahtiin ja vaikutukset kansanterveyteen ovat edelleen huomattavat.”

EU:n ilmanlaatuunormit asetettiin lähes kaksikymmentä vuotta sitten. Tarkastajat havaitsivat, että osa niistä on huomattavasti löyhempiä kuin Maailman terveysjärjestön ohjeet ja viimeisimpien tieteellisten tulosten mukainen taso. Tarkastajat toteavat, että ilman epäpuhtauspäästöt ovat vähentyneet, mutta useimmat jäsenvaltiot eivät edelleenkään noudata EU:n ilmanlaatuunormeja eivätkä toteuta tarpeeksi vaikuttavia toimia ilmanlaadun parantamiseksi.

On myös mahdollista, että ilman pilaantuminen on arvioitu liian vähäiseksi, koska sitä ei välttämättä ole seurattu oikeissa paikoissa. Ilmanlaatua koskevan direktiivin keskeisiin vaatimuksiin kuuluvilla ilmanlaatusuunnitelmilla ei useinkaan ole saatu odotettuja tuloksia.

Lehdistötiedotteessa esitetään Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksen keskeiset tiedot. Erityiskertomus löytyy kokonaisuudessaan sivustolta www.eca.europa.eu.

ECA Press

Mark Rogerson – Tiedottaja

Puh. (+352) 4398 47063

Matkapuhelin (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer – Lehdistöavustaja

Puh. (+352) 4398 45410

Matkapuhelin (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

Sähköposti: press@eca.europa.eu

@EUAuditors

eca.europa.eu

Valvonnassa, jonka avulla Euroopan komissio seuraa ilmanlaatua koskevien tavoitearvojen saavuttamisen tuloksellisuutta jäsenvaltioissa, havaittiin rajoitteita. Sen tähän mennessä toteuttamien täytäntöönpanon valvontamenettelyiden avulla ei ole pystytty varmistamaan, että jäsenvaltiot noudattavat direktiivissä asetettuja ilmanlaatua koskevia raja-arvoja. Tarkastajat toteavat, että vaikka komissio on ryhtynyt oikeustoimiin useita jäsenvaltioita vastaan ja saanut puoltavia ratkaisuja, jäsenvaltiot rikkovat edelleen toistuvasti ilmanlaatua koskevia raja-arvoja.

Tarkastajat katsovat, että ilmanlaatuun suunnatulla EU:n rahoituksella voidaan tarjota hyödyllistä tukea, mutta rahoitetut hankkeet eivät aina ole riittävän hyvin kohdennettuja. Jäsenvaltioihin tekemiensä tarkastuskäyntien yhteydessä he panivat merkille joitakin hyviä hankkeita etenkin EU:n Life-ohjelmasta tuettujen hankkeiden joukossa.

Tarkastajat toteavat, että ilman pilaantuminen on kiireellinen kansanterveyttä koskeva ongelma ja väestön tietoisuus ja väestölle tiedottaminen ovat tähän ongelmaan puuttumisen kannalta keskeisessä asemassa. Kansalaiset ovat viime aikoina osallistuneet entistä enemmän ilmanlaatua koskeviin kysymyksiin ja nostaneet kanteita kansallisissa tuomioistuimissa, jotka ovat useissa jäsenvaltioissa antaneet tuomioita sen puolesta, että kansalaisilla on oikeus puhtaaseen ilmaan. Tarkastajat kuitenkin havaitsivat, että ilmanlaatua koskevassa direktiivissä kansalaisten oikeuksia oikeussuojaan suojataan vähemmän selkeästi kuin joissakin muissa ympäristöalan direktiiveissä. Tarkastajat katsovat, että kansalaisten saataville asetetut ilmanlaatua koskevat tiedot olivat ajoittain epäselviä.

Tarkastajat suosittavat seuraavia EU:n ilmanlaadun parantamiseen tähtäviä toimia:

- Euroopan komission olisi toteutettava vaikuttavampia toimia
- ilmanlaatua koskeva direktiivi olisi saatettava ajan tasalle
- ilmanlaatu politiikka olisi asetettava etusijalle ja sisällytettävä muihin EU:n toimintapolitiikkoihin
- väestön tietoisuutta ja sille tiedottamista olisi parannettava.

Toimittajille tiedoksi

Euroopan tilintarkastustuomioistuin esittää erityiskertomuksensa Euroopan parlamentille ja EU:n neuvostolle sekä muille kiinnostuneille tahoille, kuten kansallisille parlamenteille, elinkeinoelämän sidosryhmille ja kansalaisyhteiskunnan edustajille. Valtaosa tilintarkastustuomioistuimen kertomuksissa esitetyistä suosituksista pannaan täytäntöön. Suositusten korkea täytäntöönpanoaste osoittaa, että tilintarkastustuomioistuimen työstä on hyötyä EU:n kansalaisille.

Erityiskertomus nro 23/2018 "Ilman pilaantuminen: terveyttämme ei edelleenkaan suojella riittävästi" on saatavilla tilintarkastustuomioistuimen sivustolla (eca.europa.eu) 23:lla EU:n kielellä.